

Sfarmă-piatră

Director: Al. Gregorian • Redacția și Administrația: București 1, Str. Sărindar 16 • Telefon 3-76.05

Secretul axei Roma-Berlin

Se spune adesea că istoria e un leucur nesecat de învățăminte și că pârtele ei au fost întotdeauna un înalt grad de valabilitate față de prezent. Nu m'am îndoit niciodată de eficacitatea acestei teorii, cu toate că evenimentele din viața altora se potrivește rareori celor prin cari treci tu însuși. S'a dovedit însă, sau se încearcă încă să se dovedească, jocul regulat al istoriei, ritmat în cadența unor „omni e ricors” cari fac încântat edificația pe filosoful Vico. Nu știu dacă omul acesta inteligent care a fundamentat disciplina filosofiei istoriei, a crezut în sistemul atracțiilor pe care l-a imaginat și dacă l-a aplicat cu strictețe propriilor sale vieți. Fapt este că o doctrină infailibilă și l-au făcut să devină, în cele din urmă un loc comun, pe siguranța și banalitatea cărora încercăm să cădem astăzi o palidă istorie de epigoni.

Totuși, un fapt foarte bizar s'a produs chiar în mediul din care s'au ridicat filosoful acela. Un fapt care contrazice nu numai pârtele istoriei, dar pare să inaugureze un oclou nou de viață politică, deci de istorie și să scape din cercul oricărui precedent. Proaspăta constituire a axei Roma-Berlin e într'adevăr un eveniment istoric original, care nu ține seamă de niciuna din pârtele trecutului. E poate cea dintâi înțelegere — sinceră sau nu, asta nu interesează deocamdată — între Nord și Sud, cea dintâi faptă care încearcă să pună capăt eternului conflict dintre două spiritualități perfect antagonice. Iată deci inaugurarea acestei împăcări, mi se pare o înfrângere a tradiției, căci dacă și de astăzi s'ar fi tinut seama de trecut, nu s'ar fi ajuns la perfectarea acestei înțelegeri.

Istoria e plină, într'adevăr, de zgomotul armelor pe cari Italia și Germania le-au purtat, una împotriva celeilalte, începând din Evul Mediu. Lupta dintre puterea papală și împăratul german, a culminat în acele săngeroase războaie interne dintre guelfi și gibelini, cari apărură între hotarele Italiei, unde prestigiu papii, celtail pe ai împăratului. Conflictul a culminat în timpul Renașterii când nordul a devenit protestant, iar Sudul a rămas catolic; Reforma lui Luther a curmat o falsă înțelegere spirituală care trebuia să explodeze într'un fel. Divergențele religioase au venit să suprimă un diferend politic pentru a face să izbucnească un și mai crâncen diferend spiritual.

Protestantismul n'a însemnat o simplă răsvărire împotriva decadenței și destrăbălării pe care Luther le surprinse în timpul vizitel sale de la Vatican, dar, mai mult, o retragere a spiritului nordic între granițele sale spirituale normale. Nord și Sud, iau astfel semnificații definite de concepție rasiale și religioase diferite zari urmează să corespundă unor sfere naționale precise. Conflictul se continuă deci într'o perfecționare de poziții, care nu numai că nu avea să-i dilueze intensitatea, dar urma chiar să etalonizeze armonie un dualism antagonic din care să la naștere, ea din lupta inițială dintre principii binelui și al răului, o perspectivă nouă în civilizația europeană. Henric al IV-a în amilirea dela Canossa (1077) înscunchease în fața papii Grigore al VII-a întregă subumbrare și sete de revoltă a Nordului germanic. Fusese o înclinare pasivă în fața unei supremații spirituale pe care latinitatea catolică a deținut-o tot timpulul Evului Mediu. Spiritul individualist al Renașterii, revelat în memorialul germanului Burkhart, a adus după sine războiul simbolic a ingenuității dela Canossa. Protestantismul prin vigoarea și rapiditatea cu care cucerise întreaga lume germanică, prezintă foarte limpede aspectele unei vindicte.

Un început ratat de împăcificare, a fost intrarea Italiei în 1862, alături de Germania și Austro-Ungaria, în

Tripla alianță. După treizeci și trei de ani de conviețuire nesincară, Tripla alianță se destramă iar Italia întoarce armele împotriva unor prieteni cu care nu avea nimic comun. Marele război o asează normal lângă Franța, România, Belgia și Portugalia, adică în cadrul latin care-i convenea.

Au venit însă neînțelegerile păcii, cari au nemulțumit pe Italiani și le-au dat impresia că trăiesc umbrința unui stat învin. A izbucnit apoi revoluția fascistă care a tăiat toate punțile de prietenie cu Franța, ajungându-se, în timpul războiului

italo-absorbanian și al celui civil din Spania, la o antipatie reciprocă atât de pronunțată, încât un conflict părea iminent în fiecare clipă. Naționalismul fascist, în fața opoziției crâncene a statelor democratice nu avea decât o singură scăpare, în caedrea unei singure alianțe: Gruparea într'un bloc unitar a statelor naționaliste. Și astfel, dintre-o adâncă necesitate a luat ființă anul trecut unitatea de vederi cunoscută astăzi sub numele de axa Roma-Berlin. Un întreg trecut, încercat de concluzii cari păreau definitive, a fost dat la o parte și împăcirea dintre Nord și

Sud a avut loc sub imperativul evenimentelor.

Alianța aceasta a permis Germaniei anexarea Austriei, acest fost imperiu clopârțit de marele război, deocăzut în forma minoră a unei revine germană. „Sic transit gloria mundi”; cât de dureros și de adevărat e acest dicton latin, rupt din vază experiență a istoriei! Iată dar prima consecință a sfărâmării blocului latin: fortificarea Nordului în dauna Sudului, mărimea Germaniei cu concursul bhevoitor al Italiei aliate și al Franței anti-latine și slavo-ile. Căci marea vinovată a dezagregării familiei latine, e Franța, pe care o cunoaștem din umbră interese franceze și vădit anti-europene. Politica Frontului popular a preconizat dela început lupta împotriva fascismului cu consecințe cari s'au răstrănit întotdeauna în capul celor ce le-au voit. Insuccesul Franței în timpul războiului italo-etiopian, rusinoasa înfrângere de pe meleagurile Spaniei, agonia lentă, însă sigură, a Ligii Națiunilor, toate acestea sunt semnele unei decadențe pe care nu o vor curma fără îndolală eforturile ridicole ale Frontului popular.

Alianța dintre Germania și Italia apare astfel mult mai ca o necesitate decât ca un imbold sincer, sau ca un semn al împăcării definitive dintre două spiritualități contrarii. Conflictul dintre Berlin și Vatican, demonstrează destul de eloquent că axa nu are decât o valoare politică de moment și că o înțelegere pe teren religios și o pură utopie. Catolicismul și protestantismul sunt, mai mult decât două diviziuni dogmatice, esențele unor concepții religioase reprezentative. Secretul axei Roma-Berlin e foarte lesne de desleat; situația internațională e de așa natură, încât alianțele nu se contractează pe baze de grupări rasiale, ci pe identități doctrinare — stângă de o parte, dreapta de cealaltă. Când Franța va consimți să-și reia locul normal în concertul statelor europene, vom asista la o reactualizare a vechilor tradiții politice europene, și așa care leagă azi atât de paradoxal marea Baltică de marea Mediterană, va deveni o himeră inactuală.

Viniliș Hora

„FEMEILE IN PALATUL DE JUSTIȚIE“

Cu titlul acesta s'a scris un interesant și îndreptățit articol în „Universul” de Sâmbătă 9 Aprilie. Este vorba în acest articol de acei „soli de doamne” care în goana după senzațional și inedit, au dat asalt sălilor de judecată, căutând o sadică desfătare acolo unde nu se află decât o crâncenă și dureroasă mizerie. „Nu poate fi spectacol mai lipsit de demnitate pentru o femeie — spune articolul — decât acela de a o vedea înghesuindu-se pe sălile palatului de justiție și de a sta ore întregi în picioare sau înghesuite în cine știe ce colț de sală, înecat de căldură, săvărând cu o atenție demnă pentru o cauză mai bună, chipul în care se desfășoară nenorocirile altora”.

Este deadreptul rușine pentru toate aceste femei, faptul că dau prilej unor astfel de observații, din nenorocire juste.

În acele locuri „unde se vântură toată ziua cele mai mari păcate și josnicii omenești”, acolo își caută ele pâinea cea de toate zilele a sufletului lor. Și când te gândești cât de cald, cât de frumos

a plămădit Dumnezeu sufletul femeii! Atât de frumos, încât i-l ar fi destul numai să păstreze comoara cu care a hărăzit cerul, fără să caute să o cultive și să o sporească. Dar spectatoarele din palatul de justiție, gândindu-se se vede, la parabola talenților, nu vor să-și lase nelucrat ogorul sufletului, și pentru aceasta urmează — desigur cu o exasperantă regularitate — cursurile de înaltă moralitate de la palatul de justiție.

Rezultatul acestor cursuri? În loc de gingașie, brutalitate; în loc de blândețe asprime; în loc de eumîniențe și armonie sufletească, dezechilibru și furburare. Și încă, cine știe, câte din doamnele care frecventează asemenea săli nu vor fi visând să se vadă odată, a-părând într'o boxă — uluitor de frumoasă, indulgător de palidă, leșinând teatral în fața ochilor în-lăcrâmați ai unei săli arhipline — așa cum au văzut pe câteva din acele „femei celebre” care au umplut coloanele ziarelor cu faptele lor senzaționale.

Nu știu de ce îmi vine în minte un anunț solemn, lansat de d-na

Alexandrina Cantacuzino cu prilejul chemării femellor la răspunderile cetățenești: dreptul de vot la Camera și Senat, și de eligibilitate la Senat. Se spunea acolo, că însăfârșit a căzut aceea dureroasă nelegiuire prin care femeia era pusă „pe același picior cu nebunii, cu criminalii, cu străinii”. Însăfârșit, au venit momente solenne pentru femei, căci neamul întreg așteaptă să le vadă slujind cu avânt și cu desinteresare, pentru a reșea țara într'o nouă disciplină etică.

Dar ce ne facem, Doamne, cu aceste femei, care de bucurie că nu mai sunt puse pe aceeași treaptă cu criminalii și nebunii, aleargă ele singure după ei și de dragul lor își pierd timpul și își cheltuiesc energia, pe sălile palatului de justiție? Cu ce pot conlucra ele la „noua disciplină etică”, atunci când își cultivă moralitatea în locurile unde se străng toate dure roasele călcări ale moralei?

Ce bine ar fi, dacă înainte de a chema pe femei la „răspunderile cetățenești”, s'ar găsi cineva să le

MINCIUNĂ

E greu să înțelegi pe chinezi și pe femei.

Am cunoscut un chinez răbdător, care muncea câte doi-trei ani la o bucăfică de fildeș de mărimea unei nucii. Din bucăfica aceasta, cu ajutorul unui arsenal întreg de cuțitase și ferăstrate de traforat, făcea o corabie, o minune a migălei și a răbdării: vasul avea toate catargele, pânzele și paramele necesare și un echipaj corespunzător; fiecare marinar era cât un graunte de mac, iar paramele erau atât de subțiri, încât nici nu aruncau umbră. Care era însă rostul acestei corăbii? Fără să mai spun că pe asemenea vas nu puteai să faci nici cel mai mic voiaj, corabia însăși era atât de fragilă și sfârșicioasă, încât o simplă apă sare cu palma, nimeca munca satanică a prostului de chinez.

Minciunile femellor îmi aduc aminte deseori de corabia de mărimea unei nucii a chinezei. Toată răbdarea și migala lui n'are nici un rost, toată opera lui piere printr'o simplă atingere a mâinii.

Lectura piesei era fixată pentru ora 12 noaptea.

Eu am venit mai devreme și, fumând o țigară de fol mi-am omorât timpul — leneș — în flectoreală cu gada, avocatul Leazgov.

Este puțin timp, a dat buzna în biroul în care ne găseam, soția lui Leazgov, brandajurie și inviorată, pe care cu un ceas înainte o vădusem la un teatru, stând alături de cunoștința noastră comună Tania Clornofucov.

— Ce-o fi asta? a întrebat veselă doamna Leazgov. E aproape 12 și lumea n'a venit încă.

— Trebuie să vină, a răspuns soțul. Unde ai fost, Simocico?

— Am fost la... patinoarul din strada Baseinaia, cu sora lui Tarschi, Maria Alexandrovna Șemșurin.

M'am întors încet în fotolul și am privit pe Serafima Petrovna în față.

Dece a mințit? Ce înseamnă aceasta?

Am căzut pe gânduri. Dece o fi mințit? Îmi venea greu să admit că în afacerea aceasta era amestecat un amant... Le teatru, doamna Leazgov a stat lângă Tania Clornofucov, iar de acolo, fiind seamă de timp, s'a dus direct acasă. Va să zică a vrut să ascundă soțului că a fost la teatru sau că s'a văzut cu Tania Clornofucov.

Apoi, mi-am adus aminte că, de vreo două-trei ori, în prezența mea, Leazgov rugase pe soția lui să se întâlnească mai rar cu Tania Clornofucov, care era — după spușele sale — o proastă înfumurată și exercita o influență rea asupra nevastă-său... În aceeași clipă, m'am năvăluit: ce moty neriseros poate să stească o femeie să mintă!

A venit studentul Coneachin. După ce ne-a dat bună seara, a întrebat pe doamna Leazgov:

— Cum a fost piesa de astă seară?... E interesantă?

Serafima Petrovna a dat din umeri, mirată:

— De unde vrei să știu? N'am fost la teatru.

— Cum n'ați fost? Am fost la Clornofucov și mi s'a spus că sunteți la teatru cu Tatiana Victorovna.

de ARCADIE AVERCENCO

Serafima Petrovna a plecat capul și, netezindu-și fusta pe genunchi, a spus, zâmbind:

— Nu sunt vinovată că Tania e atât de proastă; când pleca de acasă, ar fi putut să spună altă minciună...

Leazgov, curios, s'a uitat la nevastă-sa.

— Dece a trebuit să mintă? — Oare nu pricepi? S'a dus, probabil, la poetul ei.

Studentul Coneachin s'a întors spre Serafima Petrovna.

— La poetul ei? La Gagarov? Nu se poate! Gagarov e plecat de câteva zile la Moscova. L-am condus la gară.

Serafima Petrovna a dat încăpășanată din cap și, cu aerul unui om care se pregătește să se arunce într'o prăpastie, a spus:

— Totuși, Gagarov e aici! — Nu înțeleg... a ridicat din umeri Coneachin. Suntem prieteni și dacă s'ar fi întors, m'ar fi anunțat imediat.

— Mi se pare că se ascunde, — a anunțat Serafima Petrovna, lovind de câteva ori cu vârful ghetel în pardoseală. E sub supraveghere.

Fraza din urmă a fost spusă, probabil, cu scopul de a se isprăvi discuția spinoasă despre Gagarov.

Dar studentul Coneachin s'a alarmat:

— Sub supraveghere?! Cine să-l supravegheze? — Aștia... agenții.

— Dați-mi voie, Serafima Petrovna... Ați spus un lucru ciudat: dece să-l supravegheze agenții pe Gagarov, dacă nu-l revoluționar și n'a făcut politică?!

Serafima Petrovna a aruncat studentului o privire dușmănoasă și, trecând cu limba peste buzele ei uscate, a răspuns, accentuând fiecare cuvânt:

— N'a făcut înaintea, dar acum face. Să nu mai vorbim însă despre Gagarov... Domnilor, doriți câte un ceai?

A mai venit un musafir, recentul Bluhin. Acesta a spus:

— Ce ger e afară! Dar e frumos. Am patinat două ore. Patinoarul din strada Baseinaia, e minunat.

— Nevastă-mea vine de acolo, a spus Leazgov, sorbind ceai. V'ați văzut la patinaj?

— Ce spui?! a făcut Bluhin, surprins. Am fost tot timpul pe teren, dar n'am văzut-o pe Serafima Petrovna.

Doamna Leazgov a zâmbit.

— Totuși, eram acolo, cu Maria Alexandrovna Șemșurin.

— Curios... Nu v'am văzut nici pe dv., nici pe ea. E cu atât mai ciudat, cu cât patinoarul e mic. Il vezi ca în palmă.

— Am stat mai mult lângă... muzică, a spus Serafima Petrovna. Mi s'a slăbit un surup la o patimă.

— Așa! Doriți să vi-l strâng? Mă pricepe la astfel de treburi. Unde-i patina?

— Am și dat-o la un lăcătuș.

— Cum ai putut s'o dai noaptea? a întrebat Leazgov.

Serafima Petrovna s'a supărat.

— Uite că am dat-o. Dece te legi de mine? Atelierul era deschis din cauza că avea mult de lucru. Lăcătușul se numește Matvei.

În sfârșit, s'a ardat și mult așteptatul dramaturg Selvanschi cu plesa, făcută sul și legată cu o panglicuță.

— Iertați-mă că am întârziat, a spus, salutând pe cei de față. M'a reținut șerul frumos.

— Dramaturgul nostru are căutare, a zâmbit Leazgov. Cine te-a reținut?

— Maria Alexandrovna Șemșurin. I-am citit piesa.

Leazgov a băut din palme.

— Minci, dramaturgul! Dramaturgul își ascunde aventurile de dragoste! N'ai putut să-ți citești piesa Marii Șemșurin!

— Cum n'am putut? a făcut Selvanschi, cercetând societatea cu o privire nedumerită și bănuitoare. I-am citit-o!

— Ha-ha! a răs Leazgov. Simocico, spune-i că l'am prins în flagrant delict de minciună: Șemșurin a fost cu tine la patinaj.

— Da, am fost împreună, a dat din cap Serafima Petrovna, privind-nu-vece pe toți.

— Când? Am stat la ea dela opt jumătate până la douăsprezece și l'am citit „Cometa” mea.

— Te-ai încurcat sau ai făcut o confuzie, a ridicat din umeri Serafima Petrovna.

— Cum? Cum am putut să mă încurc, ce am putut să confund? Orelle? Pe Șemșurin cu altcineva, sau piesa mea cu un calendar de perete? Cum s'a confund?

— Vrei un ceai? a întrebat Serafima Petrovna.

— Să ne înțelegem întâi. La ce oră Șemșurin a fost cu dv. la patinaj?

— Pe la zece-unsprezece. Dramaturgul a dat din mâini.

— Te felicite. Între aceste ore, ti citeam piesa, la ea acasă.

Serafima Petrovna a ridicat înțepător o sprânceană.

— Da? Poate există două femei cu numele de Șemșurin? Sau am luat pe vreo doamnă necunoscută drept Maria Alexandrovna? Sau, poate, am fost la patinaj aseară. Ha-ha!...

— Nu înțeleg nimic! a spus Selvanschi uluit.

— Asta-i, a răs Serafima Petrovna. Vai, domnule Selvanschi...

Dramaturgul a ridicat din umeri și a început să desfășoare manuscrisul.

Pe când lumea trecea în salon, am așezat în birou, făcând doamnei Leazgov semn că vreau să rămân singur cu ea.

— Ai fost astă seară la patinaj? am întrebat-o indiferent.

— Da, cu Șemșurin.

— Dar eu te-am văzut la teatru, cu Tania Clornofucov.

Doamna Leazgov s'a aprins.

— Nu se poate. Atunci înseamnă că mint?

— Fără să minți. Te-am văzut bine de tot.

— M'ai confundat cu altcineva...

— Nu. D-ta minți fără să te pricepi, amestecând în născocirile d-tale o sumedenie de persoane; după ce lumea te prinde, începi să frântest o minciună după alta. Pentru ce ai mințit pe bărbatul d-tale că ai fost la patinaj?

Doamna Leazgov a dat din picior.

— Lui nu-i place să mă întănesc cu Tania.

— Să știi, că mă duc în salon și spun la toată lumea că te-am văzut cu Tania la teatru.

Serafima Petrovna m'a apucat de mână, speriată, cu buzele tremurânde.

— N'ai s'o faci!

— Dece nu?... Am s'o fac!

— Hai dragă, hai scumpule... N'ai să-i spul, nu? Nu-i așa că n'ai să-i spui?

— Ba am să-i spun.

Doamna Leazgov și-a pus mâinile pe umerii mei, m'a sărutat îndelung și, lipindu-se, a șoptit cu înfrigurare:

— Acum n'ai să-i mai spui, nu?

După lectura dramet, ne-am așezat la masă.

Serafima Petrovna evită stăruitor privirea mea.

În tocul unei discuții, a întreat deodată pe bărbatul ei:

— Dar tu unde ai fost astă seară? Ai lipsit dela trei.

— Așteptam răspunsul cu nerăbdare. Când eram numai noi doi în biroul lui Leazgov, acesta îmi mărturisise că petrecuse ziua într'un chip ușuratic. Îi venise dela Odesa o cunoștință, franțuzoacă, artistă de șantan, cu care a mâncat la Constant, într'un separeu; după masă, a plimbat-o cu automobilul, apoi a fost la ea la Grand-Hotel, iar seara a dus-o la „Buf” unde a lăsat-o.

— Unde ai fost azi?

Leazgov s'a întors spre soția și, după ce s'a gindit câteva secunde, a răspuns:

— Am mâncat la Contant. Un client dela Odesa, cu soția lui, franțuzoacă și cu mine. Apoi m'am dus să iau pe clienta mea în procesul Usaciov, am umblat cu mașina ei — femeia e foarte bogată — pentru scoaterea unei moșii de sub sechestru. Pe urmă, am fost la Grand-Hotel, la un moșier, iar seara m'a dus pentru un minut la „Buf” să mă întâlnesc cu un prieten. Asta-i tot.

Am zâmbit în sinea mea și m'am gândit:

— Da. Asta-i minciună!

Din rusește de R. Donici

Teatru de varietăți din Petersburg.

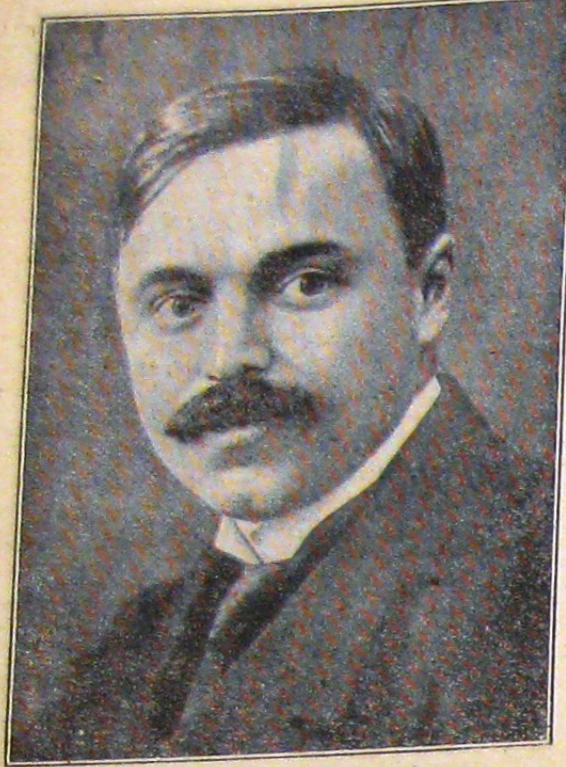
FEMEILE IN PALATUL DE JUSTIȚIE

(Urmare din pag. 4)

trimeată la rostul și menirea lor, strângându-le de prin sălile tribunalelor și din locurile unde își risipește timpul și viața! Căci ar fi și dureros și rușinos să se ajungă până acolo, încât să intervină autoritățile ca „să amintească acestui soi de femei, care le este rostul în lume și să le facă să-l înțeleagă” — așa cum dorește autorul articolului citat.

Mariana Ionescu

UN GLAS A TINEREȚII: P. CERNA

P. CERNA (1881—1913)

Dragomirescu pentru noul poet, dacă au trezit o atenție de multe ori tot atât de entuziasată asupra lui, în schimb au atras și negații tot atât de categorice din partea altora, cari nu-l vedeau pe poet în rândurile criticului, ci sămânță de gălceavă omului nemlădios, combativ, care era șeful „Convorbirilor Critice“. Unul din aceștia a fost d. Eugeniu Lovinescu, ce nici peste douăzeci de ani, — scriind „Istoria literaturii contemporane“, — n'a putut să-l uite pe când scria despre Cerna pe d. Dragomirescu.

Studiul lui Cerna devine astfel un studiu ce vrea să demonstreze ineficiența și greșala metodei și părerilor critice ale d-lui Dragomirescu. Bielele nevinovate poeziei ale lui Cerna, devin astfel fioros câmp de bătălie între doi critici neînduplecați. Vă închipuiți rezultatul: opera lui Cerna a fost jumulită metodic de toate atribuțiile strălucitoare date înainte și a apărut astfel din condeiul bătaios al d-lui Lovinescu, exact ca un clișeu negativ: cu albul pretutindeni negru. Portretul literar al lui Cerna făcut de d. Lovinescu, samănă astfel și în intenții și în realizare cu tablourile prin cari se combate alcoolismul pe buze. Puținele pagini rămase dela ei, sânt mărturie nu atât ale personalității cât ale vârstei lor. O poezie care aduce, la diferite intervale de cultură cari sânt tot atâtea etape spre ra-

critică atât de antipatică d-lui Lovinescu, — a artei ca halnă somptuoasă a marilor sbuciume ale gândului.

Cititorul neprevenit de azi, vrând să se orienteze, se găsește astfel în fața unei afirmații și a unei negații deopotrivă de categorice, — neștiind unde să se așeze el, cu prierile lui de azi. Să sperăm deci că mișcarea a. ceasta de amintire acum, va depăși pe alocuri cadrul de superficialitate și entuziasmul de comandă obicinuit sărbătoririlor, și va contribui la înțelegerea justă a lui Cerna.

Nu avem pretenție că noi aicea, în fuga condeiului în câteva rânduri, să aducem această înțelegere voim, este să conturăm o imagine a poetului, în care trăsăturile lui să-și răspundă una alteia mai bine.

Panaî Cerna se încadrează în literatura noastră nesimțit, pe măsură ce trece vremea, acele cete de poeți urșiți să rămână totdeauna tineri. Alături de un Cârlova, un Hrisoverghi, un Sihanu...

Un aspru gest al soartei le-a încremenit tuturor prematur cântecul pe buze. Puținele pagini rămase dela ei, sânt mărturie nu atât ale personalității cât ale vârstei lor. O poezie care aduce, la diferite intervale de cultură cari sânt tot atâtea etape spre ra-

finament, spre complexitate artistică, — același cântec simplu și sincer al tinereții. Ceace i-a făcut la noi pe mulți să nu vadă în poezia lui Cerna această tinerețe, a fost preocuparea ei mediativă, așa zisa lui „cugetare puternică“.

În realitate, poezia de meditație a lui Cerna nu aduce nimic din adâncile, din complexe și calmele înțelegeri la cari ajunge târziu un Goethe de pildă. Gândurile ei nu sânt concluzii cât întrebări, — așa cum și le pune în fața vieții, atât de multe și atât de aprig, tinerețea.

Prețul lor prin urmare nu poate sta în ineditul de cugetare, la care nu pot duce, — ci în sinceritatea lirică cu care mărturisesc tumultul interior al poetului.

Acest tumult e atât de puternic, încât lava lui nu rabdă nici cizelarea artistică. E deci o inutilă rigoare să i-o ceri, să-l acuzi pe Cerna de stângăcii tehnice în vers.

Poezia lui Cerna e doar o mărturisire grăbită, — de vestirile sfârșitului care se apropie, — o mărturisire deschisă și caldă, așa cum numai adolescenții au când sufer, când se bucură, și când au încredere în drumul glasului lor:

O creangă pe cărare s'apleacă
[somnoroasă

Isvoarele stau mute iar Noaptea, — o crăasă, —
Păsește aiurită ca visurile mele...
Au încredere, fiindcă atunci când ești tânăr și te simți puternic, toată firea trebuie să-ți fie prietenă, să te vadă numai pe tine, să te asculte și să te păzească.

Printre ramuri înflorile raze tremură și cad;
Parcă-s duhuri luminoase care [vin din lumi albastre
Să asculte mai de aproape șoapta [inimilor noastre...

Și nu se poate să nu te simți puternic atunci când în vine îți clocote orgoliul fizic al tinereții. Orgoliul acesta va bubui cosmic la cea mai mică atingere, — și ecurile lui vor acoperi, vor strivi durerea:

Dar tot mai port pe fruntea mea
Și strălucirea care m'a orbit...

Liniștea ce coboară arare în ea astfel, nu e calmul filosofic al definitivelor renunțări la iluzie, — ci odihna ambițioasă, disprețuitoare în aparență dar întărită în adânc, dintre două trânte cu viață:

Orhit de fulgere, reintru lin
In liniștea ce-o olpă am pierdut-o...

Un joc e tot.
Din odihna asta care nu uită deloc elanul îmbătător al miș-

cării și deci nu numai că nu se îngrozește de el, — ca gândul bătrânului doritori de pace, — dar vede în el principiul de viață universală, crește optimismul specific al poeziei lui P. Cerna:

Privește'n noaptea luminată
S'auzi luceferii ce-și spun:
Mănați orbește 'n lumea toată,
Noi alergăm vârtej nebun;
Dar din eterna noastră trudă
Se naște cântec în eter;
Chiar cei ce nu pot să-l audă
Se simt atrași de el în cer.

Poezia lui Cerna poartă astfel spre noi, — și de aceea ar trebui să fie dragă mai ales tinereții de azi, — o viziune dinamică a vieții așa cum se răsfrațe ea în orice suflet tânăr: Elanuri, nerăbdări, dureri și entuziasme, visuri imense și desamăgiri scurte, bucurii frenetice și tristeți atroce dar repede convertite în zăbel, cugetări grave cari deglizează foarte stângaciul respectul total și nedeliberat pe care îl are tânărul față de viață...

Toate așa cum năvălese ele dereptul spre buze: fără alege și fără frâu, în cuvinte cari aci se îmbulzesc, aci lipsesc, fără acea frică de banal pe care tinerețea când se respectă nu poate să o aibă căci, se știe, cu ea, — tinerețea! — începe lumea și istoria...

Ca atare, poezia lui Cerna, cu elocvența ei tumultuoasă, — care nu e meșteșug adică retorică, ci elan, năvală, — nu se măsoară la cântarul estetic. Ea îți trece dela prima lectură în suflet și te apropie de ea apoi ca de chipul unui prieten rămas mereu tânăr în amintire. Sau nu-ți spune de la început nimic. Și atunci e inutil să întrebi de ce... Las-o să stea uitată în praful bibliotecii, odată cu praful anilor tăi de demult, cari nu se mai întorc.

Gvidiu Popadima

Trei sburătoare

Din larg apus, trei sburătoare
S'au îndreptat înspre Calvar,
S'aducea laudă și dar
Durerii celei roditoare...
Dar cea dinaintea veni în zadar.

Sbură aproape de pământ:
Ist căuta ceva de hrană,
Și n'avea vreme nici avânt,
Să urce până 'n vârful sfânt —
La drumul fără de prihană.

Iar când s'a sters de tot din sbor,
Venit o ciocârliță 'n ora
Când Crist cerea un ajutor —
Când duhul morții da fior
În sufletele tuturor.

Urc 'n văduh ca pe o scord,
Și smulse cântec din tărle...
Un imn de blândă primăvară
H alina durerea vie:
H ajută lui Crist să moară...

E pace, ca 'n străvechi altare —
Duosul, sfântul cântăreț
Căzu 'n slabi amestecare: —
Și lată cultura mare,
Scaldat în cald apus de soare.

Pornit din culmi, ca o furtună;
Dar și-a năvălat andăntul jos,
Tâind cerc larg și măiestos —
Făcând din sborul său cunună
De-asupra crucii lui Cristus...

Fragment din: „Floare și genune“

Noi preamărim umana'ntelepținea
Și care-i rodul?... Făurim
Atâtea ureme și întrebări nebune,
Prin care-a vieții spaimă o mărim!
Ce-i moartea? Pentru ce împărăție?
Ce ne asteaptă mâine? Mai târziu?
Ce-i talna care pururi izvoare?
De dincolo de leagăn și sieriu?

Și astfel viața ni se risipește:
În mâna care tremură de teamă,
Paharul darului cere se varsă
Și, până să-l lipim de gura arsă,
E gol — sau plin de-a lacrimilor
vână...
Nebuni și orbi! Nepriecăți ca vântul
Noi singuri, noi, ne adăncim mor-
mântul!

INTELEPCIUEA ARGINTILOR

Socotesc că niciodată, mai mult decât azi, valorile spirituale n'au suportat un mai crunt sclavaș, o mai definitivă robe, sub harapnicul argintului.

Știu că totdeauna iubirea de arginți a fost la loc de cinste pe lista păcatelor geniului nostru uman. Dar azi cred că stă cu mai mult prestigiu, decât oricând, în capul coloanei, cu conștiința puterii fără limită.

În zadar păcatul a fost divulgat în paginile de flacără ale Evangheliilor. Ele n'au făcut decât să confirme o stare de fapt și să consacre ca atare o mare slăbiciune a întmii noastre. Viciul a continuat să se mentină într'o actualitate permanentă, hrânindu-se din rezervoarul nesecat al lăcomiei. Așa încât astăzi arginții au ajuns să aibă o înțelepciune a lor. Da, au reușit să-și creeze o concepție specifică lor, încheată dintribute satanice: perversitate, cinism, violențe, trădare, mișelie, crimă. Prezența arginților e azi teleră.

Arginții desbina și ucid, înalță și prăbușesc. Torturează și beatifică, robesc și tirantizează, slufesc și se robesc pe ei înșiși, pentru a robi pe alții, cu aceeași inimă rece. Pă-

nia urechii se pleacă pătmaș la sunetul lor, la melodia lor ușoară, metalică; lucirea lor umple gălciul ochilor cu apele turburi ale lăcomiei. Argumentul lor n'a cunoscut împotrivire, decât o singură dată în lume. Pentru arginți se trădăca prietenile, se desfac iubirile, iar feoara albă își vine bucuria stelcără a virginității.

Mamona aprinde fiitlul imaginației fără margini. Ne adună pe toți în farcul acelorași păcate, ne leagă pe toți cu obezile acelorași patimi, ne duce pe toți spre desnoadă-mântul morții, ca pe o turmă de scitavi fără răscumpărare, gâdilându-ne călcătul vanității cu lusa supremei libertăți. Puterea miraculoasă a arginților înfruntă totul: nimboțește forța gravitației, sfarmă urgia uraganelor, bete cule pe cruce în mâinile și în picioarele lui Dumnezeu. Umărul minuscule și metalic al lor, mișcă tot globul nostru. Atingerea lor ușoară pune în mișcare resorturi inexistente, crează organe și funcțiuni noi în ființa umană și cosmică. Dărămă forța morală — numai Dumnezeu i-a rezistat, odată, demult, când era printre noi, — destramă chiar și instinctele. Arginții fac sălbătiri mortale, se echilibrează pe poștii

și pe are inexistente, falsifică natura, contrafac conștiința.

Iată, cititorule, acesta e prietenul tău, prietenul meu cel mai bun. El simt eu, el simți tu peste tot. Nu știu dacă și tu, dar eu aș vrea să întănesc într'o zi pe acest amic impersonal. Aș vrea să-l văd ochii voștri, de călator necadormit, să-i strâng mâna rece, ca o reptilă și să-mi șoptească la ureche, în limba lui metalică, ceva din misterul călătoriei lui fără sfârșit, dar nu fără adresă.

Călătorul acesta amic tubeste însă drumul ascus și volajul incognit. Nu știu unde să-l aștepti. Trece totuși pe drumul mare și poposește la răsrucl. Păsește la lumina zilei și totuși plutește în intunerie.

Prezența lui e totdeauna simțită, dar niciodată nu poate fi prins de piept. Deaceea sunt sigur că n'am să-l întănesc la nici o răspântie, pentru a-l adora sau a-l omori, sau, poate, a le face pe amândouă deodată, în sărutul ori jungherea unui ultim act sacrat. Sau, chiar dacă-l vom întălni, sunt sigur că el nu va fi altul decât Satan, întrupat — și de aceasta sunt eu totuși sigur — într'un om simpatic: cu un nas coroiat, încălecat peste

egreabă cu ochelari de sticlă groasă și scaldându-se într'o pulbere gălbuită de psirul, ca o cometă rădăcită pe calea lactee. Iar părul lui, un păr roșu-aprins ca flăcările apusului, ridicat în coamă rebela și lăsându-se să cadă pe lângă clupercile celor două urechi, spre bărbie pe maidanul obrajilor, colorați ca o vatră de țarotec pălpător de pământul jecos al pericunilor. Atunci sunt sigur că n'as sculpa în crucea ochilor, dar, mai ales — ferește Doamne! — nu l-aș săruta pe gura bine mirositoare. N'as putea face altceva, decât, ca un demn urmaș al neamului meu mucait, să izbucnesc într'un formidabil hohot de râs, în fața acestui prinț al arginților.

Fiindcă, află cititorule, că s'a găsit cineva în lumea esta tembelă — doar nu în zadar e acel cineva poporul ales, — care a reușit să aibă, nu știu cum și în ce felicit loc, dar, oricum, de multă vreme, un rendez-vous cu șeful arginților. Și, nu știu prin ce potrivire de caracter, au ajuns să se impristenască cu desăvârșire.

Din acea fericită zi, arginții au devenit curierii neobosiți ai noului lor stăpân, iar acesta s'a angajat cu simbric pe viața

Grevele muncitorești din Franța încep să-și piardă efectul pe care îl aveau la început, efect pe care îl sconta mai cu seamă frontul popular pentru șantajarea opiniei publice. În momentul actual, grevele constituie un act de înaltă trădare, iar greviștii fac, fără voia lor, jocul Germaniei amenințătoare. Căci invazia hitleristă nu se poate stăvili cu brațele încrucișate.

Völkischer Beobachter. Cancellarul Hitler își continuă drumul triumfal în întreaga Germanie, primit pretutindeni cu un fast de care nu s'au bucurat nici cesarii imperiului roman. Sâmbătă 2 Aprilie a vorbit la München, orașul de reședință al mișcării, leagănul ei.

Biserica evanghelică a Austriei s'a pronunțat în favoarea iminentului plebiscit pentru consfințirea anchlussului. Capul Bisericii evanghelice a trimis o circulară tuturor comunităților ei, spre a fi citită credincioșilor. Desprindem un fragment din ea: „Și o biserică creștină trebuie să stea alături de opera Führerului fără rețențe și să mulțumească lui Dumnezeu că a adus mântuirea Germaniei în cel mai greu ceas al ei!”

Cardinalul Innitzer, ale cărui declarații favorabile anchlussului au fost răstălmăcite tendențios de presa străină, a făcut o drastică punere la punct a gazetelor care răspândesc zvonuri false, în scopul de a crea dificultăți guvernului german.

Gringoire. Toate coloanele impetuosului hebdomadular francez, strigă într'o impresionantă unanimitate: „Desmeticiți-vă, francezi!”

L'ACTION FRANÇAISE. Actualul ministru francez de sub președinția d-lui Daladier se intitulază „Ministerul salvării naționale”.

Săptămâna trecută, 165 dintre cele mai eminente personalități ale culturii franceze, au adresat un peteție apel d-lui Albert Lebrun, președintele republicii, cerându-l ca, „în dificultățile și primejdile ceasului prezent”, să aducă la cărmă stăvilului un guvern compus din oameni de dinafară de partidele politice și distins calificați prin caracterul și talentele lor. Dintre semnatarii apelului amintim numai pe: André Bellesort, Baudillart, Abel Bonnard, Henry Bordeaux, Pierre Bonoit, Claude Farrère,

Abel Hermant, H. Lavedau, Louis Madelin, Marcel Prévost și Paul Valery, dela Academia franceză; Chabot, Ch. Diehl, de La-cézé; Ch. Picard, Puech, dela Académie des inscriptions et belles-lettres; G. Bertrand, Bouvier, L. de Broglie, A. Chevallier, de Lande; Louis Lumière, H. Villat, dela Académie des sciences; Aubry, Marcel Bachet, Jean Boucher, Gustave Charpentier, Hourtique, L. Lacaze, Georges Leroux, dela Académie des beaux-arts; Ch. Adam, H. Barthélemy, Georges Dumas, Ch. Dupris, Funck-Brentano, Pierre Janet, Germain Martin, Ed. Le Roy, abbé Lertillanges, dela Académie des sciences morales et politiques.

Iată situația naționaliștilor spanioli, după populație: Naționaliști: 15.900.000 locuitori. Guvernamental: 5.900.000 locuitori. Catalan: 2.160.000 locuitori. Rămâne să tragem concluzia.

CANDIDE. „L'homme Maudit” se intitulează articolul lui Pierre Gazotte din prima pagină. Omul acesta b'es-temat este d. Léon Blum de care Franța a scăpat însfârșit, al cărui portret incisiv până la cruzime îl face cu o rară măiestrie a pamfletului autorul articolului.

Un interesant reportaj asupra Japoniei, privită în lumina actuală a frământărilor războiului din China, blînd de o largă documentare istorică și o profundă cunoaștere a moravurilor istorice, publică d. Robert de Thomassin, trimisul special al revistei în Japonia.

GRINGOIRE. Valuri întregi de militienți roșii încalcă în fiecare zi hotarul de Sud al Franței. Problema refugiaților spanioli prezintă două însemnate dificultăți pentru Franța: în primul rând, problema adăpostirii și a întreținerii lor; în al doilea rând cea mai mare parte dintre refugiații sunt unii foarte periculoși anarhiști și agitatori comunisti, cari vin să îngroașe rândurile celor din Franța. D. Raymond Recouty desbate pe larg această problemă, susținând închiderea de urgență a frontierei franceze dinspre Spania. Altmînteri, pasivitatea actuală ar putea fi socotită ca o intervenție directă, dând prilej la grave conflicte internaționale.

În agitația socială a Franței în momentul actual, în felul cum sunt organizate grevele și boicoteurile, se vede că toate acestea au fost premeditate cu o metodică grijă de organizațiile comuniste subterane, care activează sub con-

trolul direct al Moscovei. Ceva mai mult: anarhiștii și agitatorii sociali sunt în majoritatea cazurilor străini. Este vorba de o organizație puternică, cu ramificații în toată țara, o filială al marelui centru moscovit de propagandă.

CORRIERE DELLA SERA. Tratatul anglo-italian, premergătoare acordului, sunt în faza finală. Vnerea trecută a avut loc un nou coloziviu între ambasadorul Marli Britanli, Lord Perth, și ministrul de externe al Italiei, contele Galeazzo Ciano.

Völkischer Beobachter. În ultima săptămână nu mai aveau ce ceti în gazetele nemțești: pretutindeni numai apeluri, manifeste, articole exaltând unitatea marelui imperiu german și duhul rasei nordice, apoteozarea cancellarului Hitler, etc. Acum, după plebiscit, trebuie să se mai fi potolit o leacă.

Se fac intense pregătiri în vederea vizitei cancellarului Hitler în Italia. Numeroase unități de marină au fost concentrate în portul Napoli, unde va avea loc o grandioasă revistă militară.

Iată cum și-a încheiat Adolf Hitler ultimul discurs electoral: „Eu știu că voi fi în seara de 10 Aprilie cel mai bogat om din lume. Voi poseda bunul suprem care-a fost dăruit vreunui om din lume: Un popor întreg!”

Voevodul Crișan s'a cumincat cu moartea

In urma lui s'a întuit o poartă cu cercuri de fier; Voevodul Crișan și-a cules fruntea'n palme, ca pe-o jumătate de cer. A'ncercat apoi să-și trimită inima, la peșit cu jocul pe uliță, Dar, prea-s toate visele-znopi de tristețe — închise cu el în temniță. Câte-odată privește prin zidurile închisorii, cu ochi de secară, Și-i crește aievea 'naite, curcubeu, româneasca țară. Voevodul și-a cules gîndurile ca pe niște prescuri și-ascultă cu urechea culcată pe inima temniței.

Valerul tulnicilor impietresc în el, detunat de stel, Haiducii dela Vaca, au rămas de-acuma fără baltag în teci, Ascunși ca chitele prin tufe, în muntii sui și fără de poteci. În țara nimii lui de voevod, se scutură poenile, Și'n zvonuri de tristeți îl cheamă, neogote silhele și cetele. Îmbătat de cer și depărtare, Voevodului Crișan, În fiecare seară, inima-i moare, scaldată 'n cântan. Cite-odată așteaptă, sufletul plin să și-l adune, Mai dăz, din cine știe ce minune. Dar nu știe cum, de unde, din cer sau de altunde va, I-a perit, ori i s'a năzărit numai, că steaua-i i-a furat-o cineva? Ce clopot grav îi vestește lui glas de sfîrșit?

In voevod nîcîntînd vieața și dirzenia, n'au apus nici n'au murit. Ci s'au ivit spînzurătorile, mai negre de acum, Peste munții dirși din el, peste inîmă de scrum? Dar va păși tot oblu, tot vișoros, pe drum de nea, Chiar de-i va fi cărarea cumplită și fără nici-o stea. Ochii i se odihnesc, de-acum pe-al opincilor gurguie, In cădelnița gîndurilor se iscă vișornită și nu-i iz de tîmăte. In biserică inimii lui, cu rod de prescură să 'mbune. Voevodul și-a adunat tristetele, ca 'ntr'un bîd virșuit cu căpsune, Intemnită-acolo sub ziduri, cu leatul să rămîite. Zvon rar de clopot, de trei ori, în trei răstîmpuri bate, Ci Cloșca și cu Horia, mai fi-ivor în cetate? Ce destin i-așteaptă, care le-o fi soartea? Să se fi cumîntoat oare cu moartea? S'a crăpat de zăd, Curelele opincilor, dece le ține 'n mînd? Cum n'a văzut și până-acuma, cuiul la fițană? Lași-i gata, Iși poate agața vieața, orișîcînd în cul. Și cită-i de'nșorită, toată livada, acestui gînd tehu. Nu-l înfrică moartea, nici gîndul de tortură. N'a crescut de prunc, în aspra ei învătătură? Că n'o să-i cînte nimeni, cetanii din condac? Ci dirz va și s'apute, ca și voevodul dac, Ce i-a lăsat de zestre, dirzenia 'n sânge, înflorit zăpis. Să moară fără hulă, cum zodia l-a scris. Și Voevodul Crișan și-a aruncat gîndul, buzdugan în cer, Viața și-a pus-o apoi ca pe-o haină veche, într'un cui de fer. S'o trîmbițeze, arhanghelii neamului, până'n gîndurile zării, Și să-i rămîite numele, stea nouă, răsărîită 'n cronica țării.

V. Copilu-Chestru

Eoreii...glandele omenirii. Dăm mai jos un poem compus de evreul Louis Levy, în 1918 și recitat de actorul evreu Samuel Besekow la 8 Decembrie 1935, la Copenhaga, cu prilejul unei sărbători iudeoști, înaintea unui auditoriu în delir: „Au venit vremeurile — și un singur lucru interesează acum — ca să gur lucrul interesat drept ceea ce suntem: ne manifestăm drept ceea ce suntem: o națiune între națiuni, — prinții banului și ai inteligenței. Un suspin banului și ai pămîntului și se va înălța din tot pămîntul și mulțimile vor fremăta, ascultînd înmulțelunea iudaică. Cine nu știe ce înseamnă glandele corpului uman? Ei bine, acum, printr'un judicios instinct de conservare, Evreii s'au fixat în glandele comunității moșterice a popoarelor. Glandele acestei comunități a popoarelor sunt: Bursesele, băncile, ministerele, marile co-

lor. Incorporată în „Marea pecete” a Statelor Unite, figurează pe noul piastru american și pe medalile lui Roosevelt, distribuite în milioane de către iudovimea americană. (După „Le Fasciste canadien”).

Intre ring și catedră. D. Const. Stocescu, profesor de drept roman și rectorul universității din Capitală, a prefațat elo-

gios, extrem de elogios, cartea de inițiere în arta utilizării eficace a membrilor superioare, a d-lui Oscar Weru. Cunoaștem pasiunea pugilistică a rectorului Oscar Stocescu, care se complace ferice în luntrile celor două personalități. Contrariu procurorului Hallers, rectorul este boxer nu numai ziua, dar și noaptea, printr'o fericită osmoză.

Sorbul aurului negru. Petrolul românesc este pe ducă; cel puțin așa spun ziarele. Cineva, care se arată foarte îngrijorat de lucrul acesta, a exclamat:

Coincidență... Într'un orașel din sudul Bulgariei, se întâlnesc și se înfrățesc 12 semînții ale lumii. Exact ca în „Viermea” fraților. V. A. C. A. Donescu...

Steaua Sionului. Este simbolul cuceririi iudaice, care se mai numește și „Pecetea” lui David. Formată din două triunghiuri înlăntuite, are aspectul unei stele cu șase colțuri. Steaua Sionului este emblema religioasă, națională și rasială a evreimii mondiale.

Spicuri. În ultimul număr din „UNIVERSUL LITERAR”, d. George Gregorian semnează un minunat poem din care desprindem această strofă: „M'am depărtat în sus pe vânturi mari Cu fruntea în curvintele pușine. M'au săgetat răstrîngeri de ghetați, M'au încălțit luminile din mine”.

Ofensiva iudaismului. După declarațiile avocatului evreu dr. Dreyfus, dela Mulhouse, se va institui chiar în anul acesta un bloc economic al Angliei, Americii, Rusiei și Franței, împotriva statelor totalitare și antisemite, în scopul de a le lipsi de materiile prime vitale. Este vorba de răs-

„Cea mai remarcabilă și cea mai dăunătoare dintre consecințele războiului mondial, a fost crearea noilor naționalisme și exaltarea celor care existau de mai înainte. Naționalismul este un pericol pentru poporul evreu. Astăzi, ca în toate epocile istoriei, s'a dovedit că evreii nu pot rămîne în statele puternice, unde s'a desvoltat o puternică cultură națională”. (După „Le Fasciste Canadien”).

Delict de lese-inteligență. Un băiat dela o gazetă rău jumată, unul Petru Manoliu, zis E-rasm, zis așa și pe dîncolo, și-a permis să fie obraznic cu profesorul Nichifor Craintic.

Dece combat evreii naționalismul. Hebdomadular evreesc „The Sentinel”, care apare la Chicago, arată în numărul său din 24 Septembrie

NUMARUL DE PASTI al revistei „Sfarmă-Piatră” va apărea Joi 24 Aprilie. Cu un nunăr sporit de pagini în color, cu numeroase clișee și mai ales, cu o magnifică copertă, așa cum am obișnuit cu acest preț pe cetătorii noștri, „Sfarmă-Piatră” de Paști va fi o adevărată revelație a tehnicii grafice. Numărul acesta va în-truni colaborarea celor mai vi-guroase condee naționaliste. Rețineți-l depe acum la chios-carul D-voastră.

DOMNII ABONAȚI

care nu au putut să-și procure până acum această operă de artă care e „ALMANACHUL NAȚIONALIST SFARMA PIATRA” pe 1938, sunt înștiințați că îl pot primi imediat trimițînd suma de lei 30 Administrației noastre cu indicația: pentru Almanach. (La chioșc, costă 50 lei exemplarul). Cheltuelile de transport ne privesc pe noi.